

ticah so vzete iz nežnega erotičnega življenja, skoro vse se gibljejo okoli „poljubov ljubljene ženinca“, okoli nevest, ki vzdihujejo poltiho, napol onemoglo od sladkega razkošja, pričakovanega dolgo s hrepenenjem v duši...“, tudi nebeško solnce vzhaja kakor „deva, vstajajoča iz postelje ob gorkem pomladanskem jutru, spomnivši se sladkih sanj o iz srca ljubljene.“ V „Potu na hrib“ nas pelje Meško po stezi, kjer nas povsod čakajo spomini in nas seznanjajo z neko damo, ki je prišla k njemu na posete z „vdanimi, čakajočimi očmi.“ Meško ji je pravočasno dopovedal, da ne bo nič s to stvarjo, kajti njegova ljubezen je „odpovedi polna.“ Krasno pa je „Poglavje o Mimici.“ Komaj štirinajst let je stara, a že jo ljubijo zamišljeni, sanjavi študenti. Tudi Meško je med njimi. Dijak Trstenjak se zaradi šestnajstletne Mimice vda celo pijači, dovršil pa je komaj sedmo šolo. Pod oknom ji pojo „V sladkih sanjah spiš kraljica“, kar so najbrž sami spesnili. Njena pisemca odpirajo kakor „svetinje, blagoslovljene v sveti deželi ali v Rimu“. Nekoliko bolj brutalen je konec. Ta Mimica gre v Budimpešto in se tam takó izgubi, da jo po odgonu pandurji priženejo nazaj v domovino. Mladi študenti jo srečajo, ona pa jih pogleda, kakor da bi jih ne bila preje nikoli poznala. „In kje si danes, naša mala Mimica? ... Padala si in utonila na dnu blatnega življenja... In mi smo te ljubili s tako toplo, obožavajočo ljubeznijo.“ V „Romanci o izgubljeni“ smo že zopet v kupeju, drugega razreda seveda. Gospodična Silvija spozna v kupeju pisatelja v kolarju. „Sklonila se je naglo bližje, mehke tople prsi so se mi naslonile ob roko, zlati kodri so se mi doteknili lic“ in tako dalje. „Naslonila se je v kot ob okno, da je napol ležala. Izpod obleke ji je gledal nagajivo majhni čevljiček, kakor igraje je zibala nogo sem in tja.“ To je seveda lažje opisovati kot psihične finese. To gospodično so tudi nekdanj ljubili, ko še ni bila stara „trinajst let.“ Gospodično Lojzko, njeno prijateljico so pa imeli radi celó, ko še dvanajst let ni imela in gospod pisatelj se je z gospodično Silvijo sprehajal po ulicah, ko je bil bogoslovec in se ni menil zato, ko so za lepim parom gledali častniki. Kajti Silvija je bila že takrat pokvarjena punica, sedaj pa je celó koristka na nekem sumljivem kabaretu v Budimpešti. Še Meško je ne more v kupeju izprebrniti in ona se odpelje v zloglasno Budimpešto. Lepe so sličice „Cerkev“, „Kapelica“, dasi tudi tu ne manjka zapeljanih punic. Najlepša je „Romanje na Goro“, semtertja tako lepa, da ne pojmiš, kakó je zašla

v to zbirko. „Ljudje“ je zeló srednja stvar, kjer nekaj neverjetnih slučajev ne zasluži motta, postavljenega na čelo črtice: „Zahvalim te, Oče in zemlje Gospod, da si skril to modrim in razumnim in razodel malim“. Lepa črtica je „Na cesti“, dolg konfiteor „O človeku, ki se je vračal.“ Neodoljivo hrepenenje po mladosti je pač precej nemoško. Vsekakor bodo te črtice rade čitale elegantne in občutljive dušice, ki vzlic svoji neznanski deviški finesi niso tako hudó škрупulozne, da bi se nad njimi „pohujševale“, kot oni „hinavci“, na katere se tako hudo jezi pisatelj v uvodu.

Junaki. Epske pesnitve. Napisal A. Aškerc. Ljubljana 1906. Cena 3 krone. Naš slovenski Melanhton Trubarjeve konfesije nam sedaj predstavlja štiri junake, kneza Volkuna, kneza Ljudevita, Rópoša Štefana in last not least — kralja Matjaža. Svoje zlé pesniške usode ni mogel boljše zapečatiti kot s temi brezpomembnimi, nerodnimi verzi. Zdi se ti, ko bereš ta ritem, da se pelješ na zbitem, starem kmečkem koleslju, ki odskakuje po strašno razvoženi poti in ti neprijetno razrahlja vse uboge ude. „In tisti pravi knez naš, to je Nemec — je Bojuvar! To čutimo že davno. — Saj veste, kaj bil storil je Borut — V zadregi strašni, ko pritiskali — Avarji divji so na nas. Pozval — Bil dobrodušni knez je na pomoč — Sose Avarjev res, — A za plačilo vzeli so seboj — Svobodo našo! In namesto jarma — Avarskega, zdaj nosimo na vratu — Že dolgo let žuleči jarem nemški! — Res, res je to!“... Še v spanju bi utegnili mučiti bravca to blaglasje in zató knjige ne priporočamo nervoznim ljudem. Treba je dobrega želodca, da se to brez škode prebavi.

POLJSKA.

Pregled poljskega slovstva ni lahak in to zlasti iz dveh vzrokov: 1. vzrok leži v naravi poljskega slovstva samega, ki je med vsemi slovanskimi slovstvi najstarejše in se je razvijalo od XV. stoletja do dandanes nepretrgano in vsestransko. Je torej silno razvito in raznolično. 2. vzrok leži v političnih razmerah Poljakov. Ker nimajo nobenega političnega središča in živijo v treh državah pod jako različnimi političnimi razmerami, radi tega nima tudi poljsko slovstvo nobene koncentracije niti krajevne niti vsebinske. To pomankanje koncentracije se občuti zlasti pri listih. Medtem, ko bi na primer socialni demokratje pri dru-